

Eliška ŘEPOVÁ, *Představitelé městské správy v Prachaticích v 17. století*, České Budějovice 2014 (= diplomová práce Ústavu archivnictví a pomocných věd historických, Filozofická fakulta, Jihočeská univerzita v Českých Budějovicích), 159 s.

Posudek vedoucího diplomové práce

Eliška Řepová ve své předkládané diplomové práci navázala na práci bakalářskou, obhájenou v roce 2011, v níž se zabývala personální skladbou prachatické městské rady v rozmezí let 1640 až 1662. Již v ní kromě obvyklých zpráv o obnovách tří nejdůležitějších součástí městské správy – tedy městské rady, sboru obecních starších a rychtáře – dochovaných na stránkách radních manuálů a vedle instrukcí stanovujících jejich kompetence ve správě města věnovala pozornost rovněž volebním lístkům dochovaným k obnově prachatické městské rady v roce 1662. V diplomové práci prodloužila sledovaný chronologický úsek do konce 17. století, konkrétně do obnovy v lednu 1699. Unikátně dochované prameny, zejména volební lístky, jí umožnili zabývat se detailně odpovědí na otázku, která dosud povětšinou unikala pozornosti historiků, totiž na to, jak probíhala samotná volba představitelů městské správy, kdo v předmoderních městech disponoval aktivním volebním právem a jakým způsobem se jména vybraných měšťanů dostala na seznamy, které byly při slavnostní renovaci předcítány shromážděným členům městské obce.

Studentka svou práci rozvrhla do pěti kapitol, jimž předeslala stručný *Úvod*, v němž podala přehled literatury k dějinám Prachatic v raném novověku, stručně se zmínila o dosavadních pracích k dějinám městské správy v raném novověku a představila strukturu své kvalifikační práce.

Navázala na to výkladem o podobě městské správy, v němž se koncentrovala na zkoumané město. Postupně představila tři její nejdůležitější součásti, tedy na městskou radu, nazývanou také jako rada vnitřní, vnější radu neboli sbor obecních starších a rychtáře; stranou její pozornosti nezůstal ani sbor obecních starších.

Samotným průběhem voleb do zmíněných 25 míst, z nichž 12 patřilo (vnitřní) městské radě, stejný počet obecním starším a jedno rychtáři, se zabývala v následné druhé kapitole. Nejprve se zaměřila na iniciativu k jejich obměně, která sice mohla být iniciována „zespodu“ z prostředí města, ovšem rozhodující slovo v určení jejího termínu měla nakonec vrchnost, neboť obnovy institucí městské správy probíhaly v městech na prachatickém panství hlavně ve druhé polovině 17. století v nevelkém časovém odstupu. Za velmi zajímavý považuji autorčin výklad o dochovaných pramenech k volbám do prachatické městské rady, tedy „kolektivní“ a

„individuální“ vota, která vyjadřovala vůli skupiny voličů (obvykle celého sboru obecních starších) nebo individuálních voličů (zejména jednotlivých radních). Autorka svůj výklad doplnila reprodukcemi pramenů, které verifikují její text. Navíc je z nich patrné, koho dotyčné osoby měly právo volit a na obsazení jakých úřadů se vlastně podílely – radní tak např. volili více osob než obecní starší. Velmi cenné je, že volební lístky nebyly anonymní a je tak možné sledovat volební preference jednotlivých osob. Zvláště cenné je, pokud někteří voliči doprovodili svůj výběr komentářem, jako tomu bylo v roce 1680. Stranou volby podle autorčina zjištění nezůstávala ani městská obec, které ale náležel pouze jeden „kolektivní“ hlas. Přestože její síla se tak vlastně rovnala jednomu hlasu kohokoliv z radních, byl její hlas při sčítání hlasů graficky odlišen od ostatních (s. 37). Přestože samotná volba se odehrávala ve městě a podíleli se na ní samotní měšťanů, poté putovaly všechny písemnosti do rukou zástupců vrchnosti, která mohla do výsledného složení radních, obecních starších i rychtáře zasáhnout.

Následně věnovala sl. Řepová detailní pozornost volbám v letech 1678 a 1680, k nimž se dochovaly prameny nejúplněji. Mohla při nich identifikovat osoby, které se objevily na volebních lístcích jednotlivých představitelů prachatické městské správy a porovnat je s výsledným soupisem radních, obecních starších a rychtáře, kteří byli nakonec při renovaci uvedeni do svých úřadů. Při volbě v roce 1680 se ukázalo, že ani nejvyšší počet hlasů pro někdejšího primátora Matyáše Gruntnágl nedokázal tohoto měšťana vynést až na primátorský post. Důvodem velmi pravděpodobně byly stížnosti několika měšťanů, které ho veřejně obviňovaly z korupce a defraudace. Zajímavé citace by ale měly být uvedeny stejnou velikostí písma jako ostatní text (s. 53, 54).

Poznatky získané o personálním složení prachatické městské rady v letech 1640 až 1699 studentka shrnula v následující čtvrté kapitole. Kromě jejich personální skladby se věnovala také délce fungování rad, termínům obnov a délce období, které v radě a sboru obecních starších prachaticí měšťané trávili. Za velmi cenné považují její postřehy k okolnostem „kariérního“ postupu mezi oběma sbory, které konkretizovala na několika příkladech. Za mimořádně cennou součástí tohoto výkladu jsou pečlivě sestavené tabulky publikované v přílohách předkládané diplomové práce.

Poněkud stranou autorčina výkladu zůstala majetková a příbuzenská podmíněnost angažmá prachatických měšťanů v tamní městské správě, tedy okolnosti, které podle zjištění literatury tvořily jednu z nepsaných podmínek, jež jedince předurčovaly k často dlouholetému členství v městské radě. Ve svém výzkumu této tematiky se omezila na osoby, které stály v čele prachatické městské rady na místě primátora nebo předního obecního staršího. Zabývala se genealogickými vazbami Turnovských z Turnštejna, Rumpálů z Kunratic, Pelhřimovských z Gre-

istenfelsu, Schworczaurů a dalších osob, v nichž spolehlivě doložila úzké pokrevní příbuzenské vazby prachatické radní vrstvy v 17. století.

Diplomová práce Elišky Řepové je psána kultivovaným jazykem, v němž se jazykové pro-
hřešky vyskytují v tolerovatelné míře – jde zejména o chyby v interpunkci (s. 10, 16, 28, 32,
45, 49, 51), pravopisné chyby (s. 25!) nebo neopravené překlepy (s. 25).

Diplomovou práci Elišky Řepové považuji za cenný příspěvek k tematice fungování měst-
ské správy v prostředí vrchnostenských měst v 17. století. Unikátně dochované prameny jí
umožnily se detailně zabývat především volbami radních do dosud nepoznané hloubky. Její
diplomovou práci s potěšením doporučuji k obhajobě a navrhuji klasifikovat ji stupněm vý-
borně.

Jindřichův Hradec, 11. června 2014

doc. PhDr. Josef Hrdlička, Ph.D.